

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 30.11.2016.
COM(2016) 761 final

2016/0376 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
o izmjeni Direktive 2012/27/EU o energetskej učinkovitosti

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2016) 399 final}
{SWD(2016) 401 final}
{SWD(2016) 402 final}
{SWD(2016) 403 final}
{SWD(2016) 404 final}
{SWD(2016) 405 final}
{SWD(2016) 406 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ovim se Prijedlogom u praksi provodi načelo „energetska učinkovitost na prvome mjestu” kao ključan element energetske unije. Najjeftinija, najčišća i najsigurnija energija jest energija koja uopće nije upotrijebljena. Energetska učinkovitost treba se smatrati zasebnim izvorom energije. Ona je jedna od najučinkovitijih potpora prijelazu na niskougljično gospodarstvo i stvaranju rasta, radnih mjesta i prilika za ulaganja.

Pravni okvir Europske unije temeljio se na cilju povećanja energetske učinkovitosti od 20 % do 2020. koji sada treba prilagoditi kontekstu do 2030. u skladu s dogovorom Europskog vijeća iz 2014. o cilju od najmanje 27 % do 2030. koji treba preispitati do 2020., pri čemu se teži povećanju od 30 %, i s rezolucijom Europskog parlamenta kojom se traži obvezujući cilj od 40 %.

Ovim se Prijedlogom utvrđuje obvezujući cilj povećanja energetske učinkovitosti od 30 % do 2030. na razini EU-a. Tako će države članice i ulagači moći dugoročno planirati politike i ulaganja te prilagoditi svoje strategije u cilju energetske učinkovitosti. Zahvaljujući usmjerenim politikama na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini Europa će od tog cilja imati znatne višestruke koristi. Taj cilj predstavlja pad u krajnjoj potrošnji energije od 17 % u usporedbi s 2005. Njime će se povećati gospodarski rast zbog čega će BDP rasti otprilike 0,4 % (70 milijardi EUR). Zbog veće energetske učinkovitosti europska će poduzeća biti konkurentnija jer će im troškovi biti niži. Očekuje se da će cijene električne energije za kućanstva i industriju prosječno pasti sa 161 na 157 EUR/MWh. Stvorit će se lokalne mogućnosti za poslovanje i rast, uz predviđenih 400 000 dodatnih radnih mjesta u svim sektorima do 2030., posebice u građevinskom sektoru, među ostalim zbog veće potražnje za kvalificiranom radnom snagom. Zgrade su najveći pojedinačni energetske potrošač u Europi jer troše 40 % krajnje energije. S obzirom na to cilj povećanja energetske učinkovitosti od 30 % ima velik potencijal u tom sektoru. Troškovi kontrole onečišćenja i štetnog djelovanja na zdravlje trebali bi se smanjiti od 4,5 do 8,3 milijarde EUR, a energetska će se sigurnost poboljšati jer će 2030. uvoz plina biti 12 % manji.

Prema Direktivi o energetske učinkovitosti države članice moraju osigurati da dobavljači i distributeri energije povećavaju uštede energije za 1,5 % godišnje. To je ključan element okvira EU-a za energetske učinkovitost koji se provodi s pomoću ciljanih sustava obveza i alternativnih mjera. Već je dokazan njegov snažan učinak privlačenja kad je riječ o uštedama energije u krajnjoj potrošnji, privatnim ulaganjima u energetske učinkovitost i potpori ulasku novih sudionika na tržište. Njime se daje politički poticaj energetske učinkovitosti te se istodobno povećavaju obnova zgrada i upotreba energetske učinkovitih uređaja i tehnike. To je ključna politika kojom će se od 2020. nadalje poticati potrebna privatna ulaganja i poslovne prilike za poduzeća u EU-u, posebno za ona mala i srednja.

Prijedlogom se obveza uštede energije produljuje nakon 2020., a istodobno se zadržavaju stopa od 1,5 % te mogućnost korištenja i sustavom obveze energetske učinkovitosti i alternativnim mjerama. Time države članice u potpunosti zadržavaju postojeću slobodu izbora kako će provesti obvezu uštede u skladu sa svojim političkim okolnostima i tržišnim uvjetima. Ta je odredba važna za postizanje energetske i klimatske ciljeve Unije, s obzirom na očekivanje da će otprilike pola ušteda koje su potrebne da bi se 2030. ostvario cilj povećanja energetske učinkovitosti od 30 % proizaći iz produljenja njezina važenja nakon 2020.

Kako bi dodatno ojačala položaj potrošača na tržištu energije, Komisija predlaže bolje pružanje informacija o potrošnji energije za grijanje i hlađenje te jačanje njihovih prava u pogledu mjerenja i obračuna potrošnje toplinske energije, posebno za stanare u zgradama s više stanova. Radi češćeg pružanja informacija uvodi se obveza postavljanja brojila toplinske energije koja se mogu očitati na daljinu.

Prijedlogom se jačaju socijalni aspekti energetske učinkovitosti jer se traži da se pri izradi sustava obveze energetske učinkovitosti i alternativnih mjera uzme u obzir energetska siromaštvo. Od manjih računa za energiju koristi će osobito imati najosjetljiviji potrošači.

U ovaj Prijedlog uključeni su samo oni članci Direktive koji se trebaju ažurirati kako bi odražavali vremenski okvir do 2030. te odredbe o mjerenju i obračunu. Ostali se članci Direktive ne mijenjaju, osim tehničkih izmjena zadanog koeficijenta iz Priloga IV. i delegiranja ovlasti iz članka 22.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Energetska učinkovitost i načelo „energetska učinkovitost na prvome mjestu” u središtu su strategije energetske unije. Prijedlogom se pojednostavnjuju postojeće odredbe i povećava usklađenost s drugim elementima paketa „Čista energija za sve Europljane”, odnosno novom uredbom o upravljanju, preoblikovanjem tržišta električne energije i ažuriranjem zakonodavstva o obnovljivoj energiji.

Njime će se omogućiti da Direktiva o energetskim svojstvima zgrada ostvari svoj puni potencijal jer će se povećati energetska obnova zgrada. Dobavljači i distributeri energije često ispunjuju svoju obvezu uštede od 1,5 % provedbom mjera energetske učinkovitosti u kućanstvima svojih pojedinačnih kupaca. U povezanom radnom dokumentu službi Komisije navedeni su primjeri dobre prakse u području energetske učinkovitosti u Uniji¹.

Ciljevi povećanja energetske učinkovitosti povezani su s klimatskim ciljevima, posebno s Odlukom o zajedničkom naporu² kojom se utvrđuju ciljevi smanjenja emisija stakleničkih plinova u državama članicama. Politikama u području energetske učinkovitosti može se znatno povećati upotreba energetski štedljivih tehnologija u zgradama, industriji i prometu. Mjere energetske učinkovitosti troškovno su učinkovita pomoć državama članicama pri postizanju ciljeva u okviru sustava za trgovanje emisijama³ i ciljeva iz Odluke o zajedničkom naporu, s obzirom na to da prema članku 7. Direktive države članice moraju postići stvarne uštede energije i stoga ih se potiče da poduzimaju mjere energetske učinkovitosti u praksi.

Predloženim izmjenama odredaba o mjerenju i obračunu povećat će se usklađenost sa zakonodavstvom o unutarnjem energetskom tržištu u području električne energije te će se

¹ SWD (2016) 404

² Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ispunjavanja obveza Zajednice u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2020, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2009.140.01.0136.01.ENG

³ Europsko vijeće složilo se do 2030. smanjiti emisije u okviru sustava za trgovanje emisijama za 43 % u usporedbi s 2005., a emisije izvan tog okvira (koji čine Odluka o zajedničkom naporu i smjernice o uključivanju korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva) za 30 %, pri čemu bi se potonje trebalo provesti u sklopu obvezujućih nacionalnih ciljeva.

pridonijeti ostalim inicijativama Unije: Strategiji za grijanje i hlađenje⁴ i Ostvarivanju novih pogodnosti za potrošače energije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Prijedlog se temelji na članku 194. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koji je pravna osnova mjera u području energetike. To je i pravna osnova za Direktivu 2012/27/EU o energetske učinkovitosti koja se mijenja ovim Prijedlogom. S obzirom na to da Ugovor obuhvaća posebnu pravnu osnovu za područje energetike, primjerena je njeno primjena.

• Supsidijarnost

U instrumentima za energetske učinkovitost donesenima na razini EU-a odražavaju se sve veća važnost energije kao političkog i gospodarskog izazova te njezina bliska povezanost s politikom u području sigurnosti opskrbe energijom, klimatskih promjena, održivosti, unutarnjeg tržišta i gospodarskog razvoja. Zbog neučinkovitosti tržišta i regulatornih problema izostat će mnoga troškovno učinkovita ulaganja u energetske učinkovitost. Zbog toga razina potrošnje energije 2030. neće biti u skladu s dogovorom Europskog vijeća od listopada 2014. Same države članice dosad nisu u dovoljnoj mjeri mogle postići ciljeve energetske učinkovitosti pa je stoga potrebno djelovanje na razini Unije kako bi se olakšalo i poduprlo pokretanje aktivnosti na nacionalnoj razini. Poštuje se načelo supsidijarnosti jer će države članice i dalje imati slobodu pri izboru kombinacije politika i pristupa postizanju propisanih ušteda do 2030., uključujući i u pogledu vremenskog planiranja ušteda.

• Proporcionalnost

U skladu s načelom proporcionalnosti predložene izmjene ne prelaze ono što je nužno za postizanje postavljenih ciljeva. Predloženim izmjenama postojećeg zakonodavnog okvira taj će se okvir prilagoditi razdoblju do 2030. te će postati jasniji i učinkovitiji. Analizirana opcija kojoj se daje prednost za članak 7. ne prelazi ono što je nužno za postizanje postavljenih ciljeva (obveza uštede do 2030.). Procjena učinka pokazuje zašto nije primjereno da se stopa od 1,5 % godišnje zadrži i u novom razdoblju (2021.–2030.).

Opseg elemenata koji su predloženi u opcijama ograničen je na one aspekte za koje je potrebno djelovanje Unije (određivanje obveze uštede i uspostava okvira kako bi se osiguralo da se te uštede ostvare na vjerodostojan način).

Zbog jednostavnijih i jasnijih izmjena državama članicama bit će lakše provesti odredbe i ispuniti zahtjeve u pogledu uštede energije.

Ne očekuje se da će izmjene članaka od 9. do 11. znatno utjecati na to kako države članice rade na obvezama u pogledu mjerenja i obračuna za potrošače energije. Za obveze povezane s uređajima za daljinsko očitavanje već su utvrđeni primjereni rokovi.

• Odabir instrumenta

S obzirom na to da se ovim Prijedlogom mijenja postojeća Direktiva, direktiva o izmjeni primjeren je instrument.

⁴ COM(2016) 51 final, 16.2.2016.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

• Savjetovanja s dionicima

Javno savjetovanje započelo je 4. studenoga 2015. kako bi se dobile povratne informacije od dionika. U skladu s dobrom praksom odgovori na anketu primali su se dulje od 12 tjedana.

U internetskoj anketi zaprimljena su 332 odgovora, a na zajedničku adresu e-pošte stiglo je dodatnih 69 dokumenata koji su nadopunjavali odgovore ili su poslani umjesto njih. Najviše je odgovora stiglo od industrijskih udruženja (140), privatnih poduzeća (47) i nevladinih organizacija (33). Ukupno je 19 središnjih javnih tijela predalo odgovore, od toga 18 iz EU-a i jedno iz Norveške. Od 18 središnjih javnih tijela iz EU-a tri su željela ostati anonimna. Preostalih 15 je iz Austrije, Belgije, Češke, Danske, Estonije, Finske, Francuske, Hrvatske, Latvije, Litve, Mađarske, Nizozemske, Slovačke, Švedske i Ujedinjene Kraljevine.

Usmjerenije savjetovanje s državama članicama održalo se u okviru sastanka Odbora za Direktivu o energetske učinkovitosti 2. veljače 2016. i sastanka za usklađeno djelovanje 17. i 18. ožujka 2016.

Na tematskim radionicama prikupljeno je još odgovora od dionika, posebno o praćenju i provjeri (3. veljače 2016.) i trgovanju uštedama energije u skladu s člankom 7. (29. veljače 2016.).

Tematski događaj za dionike posebno posvećen političkim opcijama održan je 14. ožujka 2016., a rezultati rasprave uključeni su u postupak procjene učinka (vidjeti zaključke u nastavku). Na tom su događaju sudjelovala 282 sudionika iz europske industrije, organizacija civilnog društva i država članica, a raspravljalo se i o cilju do 2030. Većina dionika koji su izrazili mišljenje podržala je da cilj do 2030. bude do 40 %, no nisu se konačno složili bi li taj cilj trebao biti obvezujući.

• Prikupljanje i primjena stručnog znanja

Od vanjskih suradnika naručene su sljedeće studije:

- završno izvješće o evaluaciji provedbe članka 7. Direktive o energetske učinkovitosti, (Ricardo-AEA/ CE Delft),
- nacrt završnog izvješća o evaluaciji troškova i koristi sustava obveza energetske učinkovitosti, (RAP),
- analiza o procjeni učinka članka 7. Direktive o energetske učinkovitosti, (Ricardo AEA/CE Delft) (u okviru treće naknadne studije o članku 7.),
- „Analiza dobre prakse i razvoj smjernica za točnu i poštenu raspodjelu troškova individualne potrošnje grijanja, hlađenja i tople vode u kućanstvima u zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama radi potpore provedbi mjerodavnih odredaba članaka od 9. do 11. Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti”, (Empirica).

Za izmjene članaka od 1. do 3. upotrijebljen je model PRIMES Nacionalnog tehničkog sveučilišta u Ateni (NTUA) kao model energetske sustava. Osim toga, za makroekonomsko modeliranje i analizu stručno su mišljenje dali NTUA, Cambridge Econometrics i Ernst and Young.

• Procjena učinka

Razmotrene su opcije navedene u nastavku.

U pogledu razine cilja procijenjeno je smanjenje potrošnje primarne energije od 27, 30, 33, 35 i 40 % u usporedbi s 2007. kao početnom godinom. Kad je riječ o formulaciji cilja, analizirani su ciljevi potrošnje primarne i/ili krajnje potrošnje energije, uštede energije ili energetskog intenziteta. U pogledu prirode cilja procijenjene su sljedeće opcije:

- opcija 1.: okvirni ciljevi na razini EU-a i nacionalni ciljevi,
- opcija 2.: obvezujući ciljevi na razini EU-a,
- opcija 3.: obvezujući ciljevi na razini država članica.

Za članak 7.:

- opcija 1.: bez promjene na razini EU-a – nastavak smjernica o regulatornom okviru i provedba do 2020.,
- opcija 2.: produljenje važenja članka 7. do 2030.,
- opcija 3.: produljenje važenja članka 7. do 2030., pojednostavnjenje i ažuriranje,
- opcija 4.: produljenje važenja članka 7. do 2030., povećanje stope ušteda.

Za članke od 9. do 11.:

- opcija 1.: poboljšana primjena i daljnje smjernice (nezakonodavna opcija),
- opcija 2.: objašnjenje i ažuriranje, uključujući i konsolidaciju određenih odredaba radi povećanja usklađenosti sa zakonodavstvom o unutarnjem tržištu energije.

Sve su opcije razmotrene u okviru procjene učinka i uspoređene s osnovnim scenarijem te međusobno. Procjena je pokazala da bi energetska učinkovitost viša od 27 % 2030. dovela do većih koristi u pogledu okoliša, sigurnosti opskrbe, radnih mjesta i gospodarskog rasta, sigurnosti opskrbe, smanjenja emisija stakleničkih plinova, zdravlja i okoliša. Na temelju te višedimenzionalne analize donesena je politička odluka o obvezujućem cilju energetske učinkovitosti od 30 %. Na temelju rezultata analize prednost se daje opciji 3. za članak 7. i opciji 2. za članke od 9. do 11. jer su one najučinkovitije i najdjelotvornije za postizanje željenih ciljeva i u skladu su s drugim politikama EU-a u području energetike.

Produljenjem važenja članka 7. do 2030. u okviru opcije kojoj se daje prednost pomoći će se smanjenju potrošnje energije i emisija CO₂, a i kvaliteta zraka postat će bolja.

U pogledu društvenih učinaka opcija kojoj se daje prednost pozitivno bi utjecala na zapošljavanje: pregledom više od 20 studija utvrđeno je da se svakim ulaganjem od 1,2 milijuna eura u energetska učinkovitost izravno podupiru otprilike 23 radna mjesta u sektoru energetske učinkovitosti. Ako se taj omjer primijeni na ukupne izdatke energetskih poduzeća u primjerice Austriji, Danskoj, Francuskoj, Italiji i Ujedinjenoj Kraljevini i uz pretpostavku da faktor financijske poluge iznosi 2, ispada da se sustavima obveze energetske učinkovitosti u tim zemljama podupire do 100 000 radnih mjesta. Očekuje se i pozitivan učinak za „energetski siromašne”: prema studiji Europske investicijske banke iz 2013. smanjenjem troškova za gorivo s pomoću mjera energetske učinkovitosti moglo bi se smanjiti energetska siromaštvo i pomoći pri rješavanju problema povezanih s nejednakošću i socijalnom isključenošću.

• **Primjerenost propisa i pojednostavljivanje**

Prijedlogom se ne izuzimaju mikropoduzeća, no Direktiva obuhvaća posebne odredbe za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) koja ne podliježu obvezi energetskog pregleda svake četiri

godine. Države članice moraju izraditi programe kojima se MSP-ovi potiču da provedu energetske preglede i mogu uspostaviti programe potpore za pokrivanje troškova tih pregleda.

Obveza uštede energije iz članka 7. Direktive često u praksi znači mnogo malih mjera za uštedu energije, posebno kad je riječ o obnovi zgrada. MSP-ovi, primjerice mala građevinska poduzeća, imaju koristi od tih poslovnih prilika, a produljenjem važenja članka 7. s 2020. na 2030. zadržat će se taj pozitivan učinak. Zbog proširenja ugovora o energetskom učinku dobavljači energije koriste se uslugama pružatelja energetske usluge koji su često MSP-ovi.

Komisija je 2016. provela provjeru prikladnosti u odnosu na građevinsku industriju u području unutarnjeg tržišta i energetske učinkovitosti na temelju koje se ispostavilo da je zakonodavstvo EU-a u području energetske učinkovitosti općenito pozitivno utjecalo na građevinski sektor, zbog čega ima više poslova povezanih s energetski učinkovitom obnovom zgrada.

Predloženim izmjenama o mjerenju i obračunu za potrošače energije objasniti će se i ažurirati postojeće odredbe kako bi se uzeli u obzir razvoj i prednosti uređaja za mjerenje potrošnje topline na daljinu te će se osigurati češće i opsežnije pružanje informacija o vlastitoj potrošnji energije.

Predloženim izmjenama Direktive pojednostavnit će se i objasniti primjena za države članice te će se koliko je moguće smanjiti preklapanja s drugim propisima i politikama u području energetike.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Unatoč tome što se ovim Prijedlogom mijenja postojeća Direktiva o energetskoj učinkovitosti i produljuje razdoblje važenja zahtjeva, ne očekuje se da će to imati dodatne velike proračunske ili administrativne posljedice za javna tijela u državama članicama s obzirom na to da ona već raspolažu strukturama i mjerama. U većini slučajeva troškove povezane s mjerama u okviru sustava obveze energetske učinkovitosti snose krajnji kupci, međutim, oni imaju koristi od manjih računa zbog smanjene potrošnje energije.

Prijedlogom se ne utječe na proračun EU-a.

5. OSTALI DIJELOVI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Ovim se Prijedlogom ne mijenjaju postojeće obveze izvješćivanja država članica. Zakonodavnim prijedlogom o upravljanju energetskom unijom osigurat će se uspostava transparentnog i pouzdanog sustava planiranja, izvješćivanja i praćenja koji će se temeljiti na integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima te izvješćima o napretku u kojima će se redovito procjenjivati kako države članice provode nacionalne planove. Time će se olakšati administrativno opterećenje država članica, no i dalje će se Komisiji omogućiti praćenje napretka država članica u postizanju njihovih ciljeva energetske učinkovitosti i ukupnog cilja EU-a. Pokazatelji uspješnosti u skladu s opcijom kojoj se daje prednost kad se Prijedlog donese bit će:

- pravilno prenošenje i provedba izmjena Direktive,
- veći napredak u postizanju ciljeva energetske učinkovitosti na nacionalnoj razini i razini EU-a,

- više dostupnih informacija za potrošače o njihovoj potrošnji toplinske energije,
- smanjeno administrativno opterećenje za države članice i bolje izvješćivanje o mjerama i uštedama koje ostvare države članice.

Jednom od predloženih izmjena Direktive dodaje se zahtjev da Komisija provede opću reviziju Direktive do 28. veljače 2024. Postojeće smjernice o članku 7.⁵ i člancima od 9. do 11.⁶ ažurirat će se kako bi se uzele u obzir izmjene uvedene ovim Prijedlogom.

• **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

Mijenjaju se članak 1. i 3. Direktive kako bi se dodao obvezujući cilj povećanja energetske učinkovitosti Unije 30 % do 2030.

Nema nacionalnih obvezujućih ciljeva za države članice, no njihovi okvirni nacionalni doprinosi energetske učinkovitosti do 2030. priopćit će se u integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima država članica. Komisija će procijeniti okvirne nacionalne doprinose energetske učinkovitosti do 2030. i u zakonodavnom prijedlogu o upravljanju energetskom unijom utvrditi postupak kojim se treba osigurati da se doprinosima skupno ostvari cilj povećanja energetske učinkovitosti Unije do 2030. Komisija također procjenjuje napredak u ostvarivanju cilja za 2030. i predlaže dodatne mjere ako se čini da Unija neće ispuniti taj cilj do 2030. U tom kontekstu od ključne će važnosti biti Komisijina procjena ukupnog napretka provedbe integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova. Zakonodavni prijedlog o upravljanju energetskom unijom obuhvaća i odredbu o redovitoj procjeni Komisije o tome kako države članice i Unija u cjelini napreduju u ostvarivanju ciljeva do 2030.

Članak 4., kojim se od država članica zahtijeva da uspostave dugoročne strategije za poticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda zgrada, izbrisat će se iz te Direktive i dodati Direktivi o energetskim svojstvima zgrada jer se u nju bolje uklapa zbog inicijative o inteligentnom financiranju zgrada, dugoročnih planova za zgrade približno nulte energije i cilja dekarbonizacije u zgradama.

Članak 7. mijenja se kako bi se razdoblje obveze produljilo s 2020. na 2030. i objasnilo da države članice mogu postići propisane uštede energije u okviru sustava obveze energetske učinkovitosti, alternativnim mjerama ili kombinacijom tih dvaju pristupa. Države članice moći će donekle uzeti u obzir postavljanje novih tehnologija obnovljivih izvora energije na zgradama ili u njima. Mijenja se i Prilog V. kako bi se pojednostavnio izračun ušteda energije i objasnilo koje su uštede prihvatljive za potrebe članka 7. To je osobito važno kad je riječ o uštedama energije na temelju mjera za obnovu zgrada koje se sada mogu iskazati u cijelosti.

Izračun iznosa propisanih ušteda od 2021. do 2030. i dalje će se temeljiti na godišnjem opsegu energije prodane krajnjim kupcima prema prosjeku za zadnje tri godine prije početka razdoblja obveze. Države članice već mogu u svoje sustave obveze energetske učinkovitosti uključiti socijalne zahtjeve za kućanstva koja su pogođena energetskim siromaštvom. Izmijenjenim člankom 7. ta se odredba jača te se od država članica traži da pri izradi alternativnih mjera uzmu u obzir energetska siromaštvo. Komisija će razmjenom najboljih

⁵ SWD (2013) 451 final,
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013SC0451&from=EN>

⁶ SWD (2013) 48 final,
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013SC0448&from=EN>

praksi i dalje podupirati pristupačnost mjera energetske učinkovitosti za potrošače pogođene energetske siromaštvom.

Članak 9 o mjerenju i članak 10. o obračunu mijenjaju se kako bi se primjenjivali samo na plin te kako bi ih se istodobno nadopunilo novim, sličnim i jasnim odredbama koje se odnose samo na grijanje, hlađenje i toplu vodu u kućanstvu iz centralnih izvora.

Uvodi se razlika između krajnjih kupaca i krajnjih potrošača kako bi se objasnila primjena pravila zasebnog mjerenja u zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama. Pravodobne i jasne povratne informacije o stvarnoj potrošnji energije mogu pomoći potrošačima da smanje račune za energiju, no povratne informacije najučinkovitije su ako se pružaju često. Uređaji za mjerenje potrošnje toplinske energije trebali bi se stoga moći očitati na daljinu kako bi se osiguralo da potrošači ekonomično i redovito dobivaju informacije o potrošnji, u najboljem slučaju svaki mjesec. Dodatna prednost daljinskog očitavanja jest da potrošači ne moraju biti kod kuće da bi osobama koje očitavaju brojila omogućili pristup svojim stanovima. Mijenja se i Prilog VII. radi usklađivanja s člancima od 9. do 11.

Odredbe članka 15. stavaka 5. i 8. Direktive koje se odnose na pretvorbu, prijenos odnosno transport i distribuciju energije stavljaju se izvan snage kako bi se u zakonodavne prijedloge u okviru inicijative o modeliranju tržišta mogle uključiti nove jednakovrijedne odredbe. Pritom će se osigurati da se u potpunosti zadrže dužnosti država članica iz članka 15. stavka 8.

U članku 23. o delegiranim ovlastima briše se postojeće vremensko ograničenje u vezi s delegiranjem ovlasti kako bi se zamijenilo standardnim petogodišnjim razdobljem utvrđenim u zajedničkom dogovoru Europskog parlamenta i Vijeća o delegiranim aktima.

Članak 24. mijenjat će se zakonodavnim prijedlogom o upravljanju energetske unijom.

Direktivi se dodaje i opća klauzula o reviziji prema kojoj Komisija mora ocijeniti provedbu Direktive i podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću do 28. veljače 2024. i svakih pet godina nakon toga.

Mijenja se zadani faktor primarne energije iz Priloga IV. kako bi se uzeo u obzir tehnološki napredak. Ta bi se izmjena mogla provesti u obliku delegiranog akta, no smatra se da je ovaj zakonodavni prijedlog primjereniji za tu svrhu.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Direktive 2012/27/EU o energetskej učinkovitosti**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁷,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁸,

djelujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Smanjenje potražnje za energijom jedna je od pet dimenzija energetske strategije Unije koja je donesena 25. veljače 2015. Većom energetske učinkovitosti ostvarit će se koristi za okoliš, smanjiti emisije stakleničkih plinova, poboljšati energetska sigurnost smanjenjem ovisnosti o uvozu energije u Uniju, sniziti troškovi energije u kućanstvima i poduzećima, pomoći ublažiti energetska siromaštva te potaknuti otvaranje radnih mjesta i višesektorska gospodarska aktivnost. To je u skladu s obvezama Unije preuzetima u okviru energetske unije i globalnog klimatskog programa koji su u prosincu 2015. Pariškim sporazumom uspostavile stranke Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama.
- (2) Direktivom 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁹ napreduje se u smjeru energetske unije, prema kojoj bi se energetska učinkovitost trebala smatrati zasebnim izvorom energije. Načelo „energetska učinkovitost na prvome mjestu” treba se uzeti u obzir pri određivanju novih pravila za opskrbu i ostala područja politike. Komisija bi trebala osigurati da energetska učinkovitost i upravljanje potrošnjom dobiju jednaku važnost kao i proizvodni kapaciteti. Energetska učinkovitost mora se uzeti u obzir pri svakom relevantnom planiranju energetske sustava ili donošenju financijskih odluka. Uvijek kad je to troškovno učinkovitije od jednakovrijednih rješenja u pogledu ponude, moraju se provesti poboljšanja energetske učinkovitosti. Time bi se trebalo

⁷ SL C , , str. .

⁸ SL C , , str. .

⁹ Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskej učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).

pridonijeti višestrukim koristima energetske učinkovitosti za europsko društvo, osobito za građane i poduzeća.

- (3) Europsko vijeće na sastanku u listopadu 2014. utvrdilo je cilj povećanja energetske učinkovitosti od 27 % do 2030. koji bi trebalo preispitati do 2020. „vodeći računa o cilju Unije od 30 %”. U prosincu 2015. Europski parlament pozvao je Komisiju da procijeni i održivost cilja povećanja energetske učinkovitosti od 40 % za isto razdoblje. Stoga je primjereno preispitati i na odgovarajući način izmijeniti Direktivu kako bi se prilagodila kontekstu do 2030.
- (4) Nema obvezujućih ciljeva na nacionalnoj razini za 2030. Potrebu da Unija ostvari svoje ciljeve povećanja energetske učinkovitosti na razini EU-a 2020. i 2030., izražene u potrošnji primarne i krajnjoj potrošnji energije, trebalo bi jasno istaknuti u obliku obvezujućeg cilja od 30 % . To objašnjenje na razini Unije ne bi trebalo ograničavati države članice jer one i dalje mogu određivati nacionalne doprinose na temelju potrošnje primarne ili krajnje potrošnje energije, uštede primarne ili krajnje energije ili energetskeg intenziteta. Države članice trebale bi određivati nacionalne okvirne doprinose energetske učinkovitosti uzimajući u obzir da potrošnja Unije 2030. ne smije biti veća od 1 321 Mtoe primarne energije i 987 Mtoe krajnje energije. To znači da bi se u usporedbi s razinama iz 2005. potrošnja primarne energije u Uniji trebala smanjiti 23 %, a krajnja potrošnja energije 17 %. Napredak u postizanju cilja Unije do 2030. treba redovito procjenjivati, što je i predviđeno zakonodavnim prijedlogom o upravljanju energetskeg unijom.
- (5) Obvezu država članica da uspostavljaju dugoročne strategije za poticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda zgrada i obavješćuju o njima Komisiju trebalo bi izbrisati iz Direktive 2012/27/EU i dodati Direktivi 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ jer se u nju bolje uklapa zbog dugoročnih planova za zgrade približno nulte energije i cilja dekarbonizacije u zgradama.
- (6) U kontekstu klimatskog i energetskeg okvira do 2030. obveze uštede energije trebale bi se produljiti nakon 2020. Produljivanjem razdoblja obveze nakon 2020. omogućila bi se veća stabilnost za ulagače te bi se time potaknuli dugoročna ulaganja i dugoročne mjere energetske učinkovitosti kao što je obnova zgrada.
- (7) Države članice dužne su ispuniti kumulativnu obvezu uštede energije u krajnjoj potrošnji tijekom cijelog razdoblja obveze koja odgovara „novoj” uštedi od 1,5 % godišnje prodaje energije. Taj zahtjev mogao bi se ispuniti novim mjerama politike koje se donose tijekom novog razdoblja obveze od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030. ili novim pojedinačnim djelovanjima koja se temelje na mjerama politike donesenima tijekom ili prije prethodnog razdoblja, no koja se uvode tek u novom razdoblju i dovode do ušteda energije.
- (8) Iako će se dugoročnim mjerama energetske učinkovitosti i dalje ostvarivati uštede energije nakon 2020., za ostvarivanje sljedećeg cilja Unije u pogledu povećanja energetske učinkovitosti do 2030. tim bi se mjerama trebale ostvariti nove uštede nakon 2020. S druge strane, uštede energije koje se ostvare nakon 31. prosinca 2020. ne smiju se uračunati u kumulativne uštede koje su propisane za razdoblje od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.

¹⁰ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskeg svojstvima zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

- (9) Nove uštede trebale bi se smatrati dopunom dotadašnjih mjera, tako da se uštede do kojih bi ionako došlo ne smiju iskazati. Kako bi se izračunao učinak novih mjera, smiju se uračunavati samo neto uštede koje se mjere kao promjena potrošnje energije koja se može izravno pripisati odgovarajućoj mjeri energetske učinkovitosti. Kako bi se izračunale neto uštede, države članice trebale bi utvrditi osnovni scenarij s pomoću kojeg bi se vidjelo kako bi se situacija razvila bez predmetne politike. Politička intervencija trebala bi se usporediti s tim utvrđenim scenarijem. Države članice trebale bi uzeti u obzir da će se u istom razdoblju možda provesti i druge političke intervencije kojima će se također utjecati na uštede energije pa se sve promjene od uvođenja političke intervencije koja se ocjenjuje neće moći pripisati isključivo toj mjeri. Djelovanja stanke obveznice, stranke sudionice ili ovlaštene stranke trebala bi zaista pridonijeti ostvarivanju iskazane uštede kako bi se ispunio zahtjev značajnosti.
- (10) Uštede energije koje proizlaze iz provedbe zakonodavstva Unije ne smiju se iskazati osim ako se predmetnom mjerom premašuje minimum propisan predmetnim zakonodavstvom Unije, bilo da je riječ o postavljanju ambicioznijih zahtjeva energetske učinkovitosti na nacionalnoj razini ili većoj primjeni mjere. S obzirom na to da je obnova zgrada važan i dugoročan doprinos povećanju ušteda energije, potrebno je objasniti da se sve uštede energije koje proizlaze iz mjera obnove postojećih zgrada mogu iskazati ako se provode uz mjere koje bi se i inače provele da nema te mjere politike i ako država članica dokaže da je stranka obveznica, stranka sudionica ili ovlaštena stranka doista pridonijela ostvarivanju uštede koja se iskazuje za tu mjeru.
- (11) U skladu sa strategijom energetske unije i načelima bolje regulative trebalo bi dati veću važnost propisima o praćenju i provjeri, među ostalim zahtjevom da se provjeri statistički reprezentativan uzorak mjera. Upućivanja na „statistički bitan udio i reprezentativan uzorak” trebala bi se tumačiti tako da se uzme dio statističke populacije (mjera za uštedu energije) na način da on vjerno odražava cjelokupnu populaciju (sve mjere za uštedu energije), čime se omogućuje donošenje primjerenih zaključaka u vezi s pouzdanošću svih mjera.
- (12) Od poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada osobito bi koristi trebali imati potrošači pogođeni energetske siromaštvom. Države članice već mogu tražiti od stranaka obveznica da u mjere uštede energije uključe socijalne ciljeve u pogledu energetske siromaštva, a tu bi mogućnost sada trebalo proširiti na alternativne mjere i pretvoriti u obvezu, no pritom se državama članicama ostavlja potpuna sloboda u pogledu opsega, područja primjene i sadržaja takvih mjera. U skladu s člankom 9. Ugovora politike energetske učinkovitosti Unije trebale bi biti uključive i osigurati potrošačima pogođenim energetske siromaštvom pristup mjerama energetske učinkovitosti.
- (13) Energijom koja se proizvede na ili u zgradama s pomoću tehnologija obnovljivih izvora energije smanjuje se potreba za fosilnom energijom. Smanjenje potrošnje energije i upotreba energije iz obnovljivih izvora u zgradarstvu važne su mjere za smanjenje energetske ovisnosti Unije i emisija stakleničkih plinova, posebno s obzirom na ambiciozne klimatske i energetske ciljeve zadane do 2030. kao i globalnu obvezu preuzetu na Konferenciji stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (COP21) održanoj u prosincu 2015. u Parizu. Države članice trebale bi stoga određenu količinu obnovljive energije proizvedene na ili u zgradama za vlastite potrebe moći uzeti u obzir kad je riječ o ispunjenju zahtjeva uštede energije. U tu svrhu državama članicama trebalo bi dopustiti da se služe metodologijama izračuna utvrđenima u Direktivi 2010/31/EU.

- (14) U okviru mjera utvrđenih u Komunikaciji Komisije „Ostvarivanje novih pogodnosti za potrošače energije”, u kontekstu energetske unije i strategije grijanja i hlađenja trebaju se ojačati minimalna prava potrošača na jasne i pravodobne informacije o potrošnji energije. Stoga bi trebalo izmijeniti članke od 9. do 11. i Prilog VII. Direktive 2012/27/EU kako bi se omogućile česte i točnije povratne informacije o potrošnji energije. Osim toga, trebalo bi objasniti da prava povezana s obračunom i informacijama o obračunu vrijede za grijanje, hlađenje ili potrošnju tople vode iz centralnog izvora čak i ako ne postoji izravni ugovorni odnos s dobavljačem energije. Za potrebe tih odredaba pojam „krajnji korisnik” trebao bi obuhvaćati krajnje kupce koji kupuju energiju za grijanje, hlađenje ili toplu vodu za vlastite potrebe kao i stanare pojedinačnih jedinica u zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama ako se te jedinice opskrbljuju iz centralnog izvora. Pojam „zasebno mjerenje” trebao bi se odnositi na mjerenje potrošnje u pojedinačnim jedinicama u tim zgradama. Do 1. siječnja 2020. nova postavljena brojila toplinske energije i razdjelnici topline trebali bi se moći očitavati na daljinu kako bi se troškovno učinkovito i često pružale informacije o potrošnji. Novi članak 9.a trebao bi se primjenjivati samo na grijanje, hlađenje i toplu vodu iz centralnog izvora.
- (15) Određene odredbe članka 15. Direktive 2012/27/EU koje se odnose na pretvorbu, prijenos odnosno transport i distribuciju energije trebalo bi staviti izvan snage. Zbog revizije pravne stečevine u području energetike mogle bi se preoblikovati obveze država članica u skladu s različitim pravnim aktima u području energetike. To preoblikovanje ne bi trebalo utjecati na obvezu država članica u pogledu usklađenosti s bitnim zahtjevima Direktive 2012/27/EU koji se mogu u potpunosti ili djelomično uključiti u druge pravne akte.
- (16) S obzirom na tehnološki napredak i rastući udio obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne energije trebalo bi preispitati zadani koeficijent za uštede električne energije u kWh kako bi se uzele u obzir promjene faktora primarne energije za električnu energiju. Izračuni faktora primarne energije za električnu energiju temelje se na godišnjim prosječnim vrijednostima. Za proizvodnju električne i toplinske energije iz nuklearnih izvora upotrebljava se metoda izračunavanja na temelju fizičkog udjela energije, a za proizvodnju električne i toplinske energije iz fosilnih goriva i biomase na temelju tehničke konverzije. Za negorivu obnovljivu energiju metoda je izravni ekvivalent na temelju pristupa ukupne primarne energije. Za izračun udjela primarne energije za električnu energiju pri kogeneraciji primjenjuje se metoda utvrđena u Prilogu II. Direktivi 2012/27/EU. Međutim, upotrebljava se prosječni položaj na tržištu, a ne marginalni. Za negorive obnovljive energije pretpostavlja se učinkovitost konverzije 100 %, za geotermalne elektrane 10 % i za nuklearne elektrane 33 %. Ukupna učinkovitost za kogeneraciju izračunava se na temelju najnovijih podataka Eurostata. U pogledu granica sustava faktor primarne energije iznosi 1 za sve izvore energije. Izračuni se temelje na najnovijoj verziji referentnog scenarija PRIMES. Vrijednost faktora primarne energije temelji se na projekciji za 2020. Analizom su obuhvaćene države članice EU-a i Norveška. Podaci za Norvešku temelje se na podacima mreže ENTSO-E.
- (17) Kako bi se osiguralo da se prilozi Direktivi i usklađene referentne vrijednosti učinkovitosti iz članka 14. stavka 10. mogu ažurirati, potrebno je proširiti delegiranje ovlasti koje su dodijeljene Komisiji.
- (18) Kako bi se moglo procijeniti učinkovitost Direktive 2012/27/EU, trebalo bi uvesti obvezu opće revizije Direktive i izvješća Europskom parlamentu i Vijeću do 28. veljače 2024.

- (19) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s obrazloženjem¹¹ države članice obvezale su se u opravdanim slučajevima obavijesti o mjerama za prenošenje u nacionalno zakonodavstvo priložiti jedan ili više dokumenata kojima se objašnjava odnos između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra prosljeđivanje takvih dokumenata opravdanim.
- (20) Direktivu 2012/27/EU trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,
- DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Direktiva 2012/27/EU mijenja se kako slijedi:

1. u članku 1. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ovom se Direktivom uspostavlja zajednički okvir mjera za poticanje energetske učinkovitosti u Uniji kako bi se osiguralo ostvarivanje krovnog cilja povećanja energetske učinkovitosti Unije za 20 % do 2020. i obvezujućeg krovnog cilja povećanja energetske učinkovitosti od 30 % do 2030. te se omogućuju daljnja poboljšanja energetske učinkovitosti nakon tih razdoblja. Njome se utvrđuju pravila čija je namjena uklanjanje prepreka na tržištu energije i prevladavanje tržišnih neuspjeha koji ograničavaju učinkovitost u opskrbi energijom i njezinoj uporabi te se osigurava utvrđivanje okvirnih nacionalnih ciljeva povećanja energetske učinkovitosti i doprinosa do 2020. i 2030.”;

2. članak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.

Ciljevi povećanja energetske učinkovitosti

1. Svaka država članica određuje okvirni nacionalni cilj povećanja energetske učinkovitosti do 2020. na temelju potrošnje primarne energije ili krajnje potrošnje energije, uštede primarne ili krajnje energije ili energetskog intenziteta. Države članice obavješćuju Komisiju o tim ciljevima u skladu s člankom 24. stavkom 1. i Prilogom XIV. dijelom 1. Pritom te ciljeve također iskazuju kao apsolutnu razinu potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije 2020. te objašnjavaju kako su i na temelju kojih podataka izračunale tu razinu.

Pri određivanju navedenih ciljeva države članice uzimaju u obzir:

- (a) da potrošnja energije Unije 2020. ne smije biti viša od 1 483 Mtoe primarne energije i 1 086 Mtoe krajnje energije;
- (b) mjere predviđene ovom Direktivom;
- (c) mjere usvojene s ciljem ostvarivanja nacionalnih ciljeva uštede energije donesenih u skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive 2006/32/EZ; i
- (d) druge mjere za poticanje energetske učinkovitosti u državama članicama i na razini Unije.

Pri određivanju navedenih ciljeva države članice mogu također uzeti u obzir nacionalne okolnosti koje utječu na potrošnju primarne energije kao što su:

¹¹ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

- (a) preostali troškovno učinkovit potencijal za uštedu energije;
- (b) razvoj i predviđanja u vezi s BDP-om;
- (c) promjene u izvozu i uvozu energije;
- (d) razvoj svih izvora obnovljive energije, nuklearne energije te hvatanja i skladištenja ugljika i
- (e) pravodobno djelovanje.

2. Komisija do 30. lipnja 2014. procjenjuje ostvareni napredak i vjerojatnost da će Unija ostvariti potrošnju energije od najviše 1 483 Mtoe primarne energije i najviše 1 086 Mtoe krajnje energije 2020.

3. Pri provedbi preispitivanja iz stavka 2. Komisija:

- (a) zbraja nacionalne okvirne ciljeve povećanja energetske učinkovitosti koje su dostavile države članice;
- (b) procjenjuje može li se zbroj tih ciljeva smatrati pouzdanim pokazateljem ostvaruje li se cilj na razini cijele Unije prema planu, uzimajući u obzir ocjenu prvog godišnjeg izvješća u skladu s člankom 24. stavkom 1. i ocjenu nacionalnih akcijskih planova za energetska učinkovitost u skladu s člankom 24. stavkom 2.;
- (c) uzima u obzir dopunsku analizu proizišlu iz:
 - i. procjene napretka u potrošnji energije te u potrošnji energije u odnosu na gospodarsku aktivnost na razini Unije, uključujući napredak u učinkovitosti opskrbe energijom u državama članicama koje svoje nacionalne okvirne ciljeve temelje na krajnjoj potrošnji energije ili uštedi krajnje energije, uključujući napredak zbog usklađivanja navedenih država članica s poglavljem III. ove Direktive;
 - ii. rezultata oblikovanja modela u odnosu na buduća kretanja u potrošnji energije na razini Unije;
- (d) uspoređuje rezultate iz točaka od (a) do (c) s količinom potrošene energije potrebne kako 2020. potrošnja energije ne bi prelazila 1 483 Mtoe primarne energije i 1 086 Mtoe krajnje energije.

4. Svaka država članica određuje okvirne nacionalne doprinose energetske učinkovitosti za ostvarivanje cilja Unije do 2030. iz članka 1. stavka 1. u skladu s člancima [4.] i [6.] Uredbe (EU) XX/20XX [upravljanje energetskom unijom]. Kad određuju te doprinose, države članice uzimaju u obzir da energetska potrošnja Unije 2030. ne smije biti veća od 1 321 Mtoe primarne energije i 987 Mtoe krajnje energije. Države članice obavješćuju Komisiju o tim doprinosima u okviru svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova u skladu s postupkom iz članka [3.] i od [7.] do [11.] Uredbe (EU) XX/20XX [upravljanje energetskom unijom].”;

3. članak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 7.

Obveza uštede energije

1. Države članice ostvaruju kumulativne uštede krajnje energije koje su jednakovrijedne barem:

- (a) novim uštedama svake godine od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. od 1,5 % godišnje prodaje energije krajnjim kupcima prema prosjeku za zadnje tri godine prije 1. siječnja 2013.;
- (b) novim uštedama svake godine od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030. od 1,5 % godišnje prodaje energije krajnjim kupcima prema prosjeku za zadnje tri godine prije 1. siječnja 2019.

Države članice i dalje ostvaruju nove godišnje uštede od 1,5 % u desetogodišnjem razdoblju nakon 2030., osim ako se na temelju revizija Komisije do 2027. i svakih deset godina nakon toga zaključi da nije potrebno ostvariti dugoročne energetske i klimatske ciljeve Unije za 2050.

Za potrebe točke (b) i ne dovodeći u pitanje stavke 2. i 3. države članice mogu uračunati samo one uštede energije nastale na temelju novih mjera politike uvedenih nakon 31. prosinca 2020. ili mjera politike uvedenih tijekom razdoblja od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. ako se može dokazati da te mjere rezultiraju pojedinačnim djelovanjima koja se poduzimaju nakon 31. prosinca 2020. i kojima se ostvaruju uštede.

Iz tih se izračuna djelomično ili potpuno može isključiti količina prodane energije upotrijebljene za promet.

Države članice odlučuju kako će se izračunana količina novih ušteda rasporediti tijekom svakog od razdoblja iz točaka (a) i (b) sve dok su postignute propisane ukupne kumulativne uštede do kraja svakog razdoblja.

2. Podložno stavku 3. svaka država članica može:

- (a) provesti propisan izračun iz stavka 1. točke (a) koristeći se vrijednošću od 1 % za 2014. i 2015.; 1,25 % za 2016. i 2017. i 1,5 % za 2018., 2019. i 2020.;
- (b) iz izračuna isključiti cjelokupnu prodanu količinu ili dio prodane količine energije koja se upotrebljava u industrijskim djelatnostima navedenima u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ;
- (c) dopustiti da se uštede energije ostvarene u sektorima pretvorbe, distribucije i prijenosa energije, uključujući infrastrukturu za učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje, kao rezultat provedbe zahtjeva utvrđenih u članku 14. stavku 4., članku 14. stavku 5. točki (b) i članku 15. stavcima od 1. do 6. i 9. uračunaju u iznos uštede energije propisan stavkom 1.;
- (d) uračunati u iznos uštede energije iz stavka 1. uštede energije proizišle iz novih pojedinačnih djelovanja koja se provode od 31. prosinca 2008. i nastavljaju ostvarivati učinak 2020. i nakon toga te koja se mogu mjeriti i provjeriti. i
- (e) isključiti pri izračunu zahtjeva uštede energije iz stavka 1. količinu energije koja se može provjeriti proizvedenu na ili u zgradama za vlastite potrebe na temelju mjera politike kojima se promiče novo postavljanje tehnologija obnovljivih izvora energije.

3. Sve odabrane opcije u skladu sa stavkom 2. zajedno ne smiju iznositi više od 25 % uštede energije iz stavka 1. Države članice primjenjuju i izračunavaju učinak odabranih opcija za razdoblja iz stavka 1. točaka (a) i (b):

- (a) za izračun iznosa uštede energije propisanog za razdoblje iz stavka 1. točke (a) države članice mogu primijeniti stavak 2. točke od (a) do (d);
 - (b) za izračun iznosa uštede energije propisanog za razdoblje iz stavka 1. točke (b) države članice mogu primijeniti stavak 2. točke od (b) do (e), uz uvjet da pojedinačna djelovanja u smislu točke (d) i dalje ostvaruju učinak koji se može provjeriti i mjeriti nakon 31. prosinca 2020.
4. Uštede energije koje se ostvare nakon 31. prosinca 2020. ne smiju se uračunati u kumulativne uštede propisane za razdoblje od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.
5. Države članice osiguravaju da se uštede ostvarene na temelju mjera politike iz članka 7.a, 7.b i članka 20. stavka 6. izračunavaju u skladu s Prilogom V.
6. Države članice ostvaruju propisan iznos ušteda iz stavka 1. uspostavom sustava obveze energetske učinkovitosti iz članka 7.a ili donošenjem alternativnih mjera iz članka 7.b. Države članice mogu kombinirati sustav obveze energetske učinkovitosti s alternativnim mjerama politike.
7. Države članice dokazuju da se u slučaju preklapanja učinka mjera politike ili pojedinačnih djelovanja uštede energije ne uračunavaju dvaput.”;
4. umeću se sljedeći članci 7.a i 7.b:

„Članak 7.a

Sustavi obveze energetske učinkovitosti

1. Ako države članice odluče ispuniti svoje obveze ostvarivanja propisanih ušteda iz članka 7. stavka 1. u okviru sustava obveze energetske učinkovitosti, one ne dovodeći u pitanje članak 7. stavak 2. osiguravaju da stranke obveznice iz stavka 2. koje posluju na državnom području pojedinačne države članice ispune kumulativni zahtjev uštede energije u krajnjoj potrošnji utvrđen u članku 7. stavku 1.
2. Države članice na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija imenuju stranke obveznice među distributerima energije i/ili poduzećima za maloprodaju energije koji posluju na njihovu državnom području, a mogu uključiti i distributere goriva za prijevoz i poduzeća za maloprodaju goriva za prijevoz koji posluju na njihovu državnom području. Stranke obveznice ostvaruju iznos uštede energije potreban za ispunjavanje obveze među krajnjim kupcima koje određuje država članica, neovisno o izračunu provedenom u skladu s člankom 7. stavkom 1., ili, ako države članice tako odluče, putem potvrđene uštede drugih stranaka kako je opisano u stavku 5. točki (b).
3. Države članice izražavaju iznos uštede energije koji se zahtijeva od svake stranke obveznice kao krajnju potrošnju energije ili potrošnju primarne energije. Metoda odabrana za iskazivanje propisanog iznosa uštede energije upotrebljava se i za izračun ušteda koje iskazuju stranke obveznice. Primjenjuju se faktori konverzije utvrđeni u Prilogu IV.
4. Države članice uspostavljaju sustave mjerenja, nadzora i provjere u okviru kojih se provode dokumentirani pregledi na statistički bitnom udjelu i reprezentativnom uzorku mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti koje su uspostavile stranke obveznice. Ti se mjerenje, nadzor i provjera provode neovisno o strankama obveznicama.
5. U sklopu sustava obveze energetske učinkovitosti države članice:

- (a) u nametnute obveze uštede uključuju zahtjeve sa socijalnim ciljem, uključujući i zahtjev da se dio mjera za povećanje energetske učinkovitosti provede kao prioritet u kućanstvima koja su pogođena energetske siromaštvom i u socijalnim stanovima;
- (b) mogu dopustiti strankama obveznicama da u svoju obvezu uračunaju potvrđene uštede energije koje su ostvarili pružatelji energetske usluga ili druge treće osobe, uključujući ako stranke obveznice putem tijela koja je odobrila država ili putem tijela javne vlasti promiču mjere koje mogu, ali ne moraju uključivati formalna partnerstva i mogu se kombinirati s drugim izvorima financiranja. Ako to dopuste, države članice osiguravaju uspostavljanje jasnog i transparentnog postupka odobrenja koji je otvoren za sve sudionike na tržištu i kojim se nastoji umanjiti troškove certifikacije;
- (c) mogu dopustiti strankama obveznicama da uštede ostvarene u određenoj godini obračunaju kao da su ostvarene u bilo kojoj od četiri prethodne ili tri sljedeće godine sve dok se time ne prelazi završetak razdoblja obveze utvrđenih u članku 7. stavku 1.

6. Jednom godišnje države članice objavljuju ostvarene uštede energije prema strankama obveznicama ili prema potkategorijama stranaka obveznica i ukupno u okviru sustava.

Članak 7.b

Alternativne mjere politike

- 1. Ako države članice odluče ispuniti svoje obveze ostvarivanja ušteda u skladu s člankom 7. stavkom 1. u okviru alternativnih mjera politike, one osiguravaju da se uštede energije propisane člankom 7. stavkom 1. ostvaruju među krajnjim kupcima.
- 2. Pri oblikovanju alternativnih mjera politike radi ostvarivanja ušteda energije države članice uzimaju u obzir učinak na kućanstva koja su pogođena energetske siromaštvom.
- 3. Za sve mjere osim onih koje se odnose na mjere oporezivanja države članice uspostavljaju sustave mjerenja, nadzora i provjere u okviru kojih se provode dokumentirani pregledi na statistički bitnom udjelu i reprezentativnom uzorku mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti koje su uspostavile stranke sudionice ili ovlaštene stranke. Ti se mjerenje, nadzor i provjera provode neovisno o strankama sudionicama i ovlaštenim strankama.”;

5. članak 9. mijenja se kako slijedi:

- (a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Mjerenje plina”;

- (b) u stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da, onoliko koliko je to tehnički moguće, financijski opravdano i razmjerno s obzirom na potencijalne uštede energije, krajnji kupci prirodnog plina dobiju pojedinačna brojila po konkurentnim cijenama koja točno odražavaju stvarnu potrošnju energije krajnjih kupaca i daju informacije o stvarnom vremenu uporabe.”;

- (c) stavak 2. mijenja se kako slijedi:
 - i. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:
„Ako i u mjeri u kojoj primjenjuju inteligentne sustave mjerenja i uvode pametna brojila za prirodni plin u skladu s Direktivom 2009/73/EZ, države članice:”;
 - ii. točke (c) i (d) brišu se;
 - (d) stavak 3. briše se;
- (6) umeće se sljedeći članak 9.a:

„Članak 9.a

Mjerenje, zasebno mjerenje i raspodjela troškova za grijanje i hlađenje te toplu vodu u kućanstvu

1. Države članice osiguravaju da krajnji kupci centraliziranoga grijanja, centraliziranog hlađenja i tople vode u kućanstvima dobiju brojila po konkurentnim cijenama koja točno odražavaju stvarnu potrošnju energije krajnjih kupaca.

Ako se zgrada opskrbljuje grijanjem i hlađenjem ili toplom vodom iz centralnog izvora koji opslužuje više zgrada ili iz mreže za centralizirano grijanje i hlađenje, brojilo toplinske energije ili tople vode postavlja se uvijek na izmjenjivaču topline ili mjestu isporuke.

2. U zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama koje imaju centralni izvor grijanja ili hlađenja ili se opskrbljuju iz mreže za centralizirano grijanje ili hlađenje pojedinačna brojila postavljaju se radi mjerenja potrošnje toplinske energije, energije za hlađenje ili tople vode u svakoj jedinici.

Ako uporaba pojedinačnih brojila nije tehnički izvediva ili troškovno učinkovita, za mjerenje grijanja ili hlađenja u svakoj jedinici zgrade upotrebljavaju se pojedinačni razdjelnici troškova grijanja za mjerenje potrošnje topline na svakom radijatoru, osim ako predmetna država članica dokaže da bi postavljanje takvih razdjelnika troškova grijanja bilo troškovno neučinkovito. U tom se slučaju mogu razmotriti alternativne troškovno učinkovite metode mjerenja potrošnje topline. Svaka država članica jasno određuje i objavljuje uvjete tehničke neizvedivosti i troškovne neučinkovitosti.

U novim zgradama kao što su one iz prvog podstavka ili u slučaju velike obnove takvih zgrada, kako je utvrđeno u Direktivi 2010/31/EU, uvijek se osiguravaju pojedinačna brojila.

3. Ako se zgrade s više stanova i višenamjenske zgrade opskrbljuju iz sustava centraliziranog grijanja ili hlađenja ili ako u takvim zgradama prevladavaju vlastiti zajednički sustavi grijanja ili hlađenja, države članice uvode transparentna pravila za raspodjelu troškova potrošnje grijanja, hlađenja i tople vode u takvim zgradama kako bi osigurale transparentnost i točnost obračuna individualne potrošnje uključujući za:

- (a) toplu vodu za potrebe kućanstva;
 - (b) toplinu koju ispuštaju instalacije u zgradi i za potrebe grijanja zajedničkih prostora (ako su stubišta i hodnici opremljeni radijatorima);
 - (c) potrebe grijanja ili hlađenja stanova.
4. Za potrebe ovog članka od 1. siječnja 2020. brojila i razdjelnici troškova koji se postavljaju moraju se moći očitati na daljinu.

Brojila i razdjelnici troškova koji su već postavljeni, ali koji se ne mogu očitati na daljinu, mogu se naknadno opremiti tom funkcijom ili zamijeniti uređajima koji se mogu očitati na daljinu do 1. siječnja 2027., osim ako predmetna država članica dokaže da to nije troškovno učinkovito.”;

(7) članak 10. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Informacije o obračunu za plin”

(b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ako krajnji kupci nemaju pametna brojila iz Direktive 2009/73/EZ, države članice do 31. prosinca 2014. osiguravaju da su informacije o obračunu točne i temeljene na stvarnoj potrošnji plina, u skladu s Prilogom VII. točkom 1.1., ako je to tehnički izvedivo i gospodarski opravdano.”;

(c) u stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Brojilima postavljenima u skladu s Direktivom 2009/73/EZ osiguravaju se točne informacije o obračunu na temelju stvarne potrošnje. Države članice osiguravaju da krajnji kupci imaju mogućnost jednostavnog pristupa dodatnim informacijama o prethodnoj potrošnji čime im se omogućuju detaljne samoprovjere.”;

(8) umeće se sljedeći članak 10.a:

„Članak 10.a

Informacije o obračunu i potrošnji za grijanje i hlađenje te toplu vodu u kućanstvu

1. Države članice osiguravaju da su informacije o obračunu i potrošnji točne i utemeljene na stvarnoj potrošnji u skladu s Prilogom VII.a točkama 1. i 2. za sve krajnje korisnike kojima su postavljena brojila i razdjelnici troškova.

Ta se obveza može, osim u slučaju zasebnog mjerenja potrošnje u skladu s člankom 9.a stavkom 2., ispuniti s pomoću sustava redovitog samoočitavanja prilikom kojeg krajnji kupci obavješćuju dobavljača energije o rezultatima očitavanja brojila. Obračun se temelji na procijenjenoj potrošnji ili paušalnom iznosu samo ako krajnji kupac nije dostavio rezultate očitavanja brojila za određeno obračunsko razdoblje.

2. Države članice:

(a) ako su dostupne informacije o obračunu energije i prethodnoj potrošnji krajnjih korisnika, zahtijevaju da se one stave na raspolaganje pružatelju energetskih usluga kojeg odredi krajnji korisnik;

(b) osiguravaju da se krajnjim kupcima ponudi mogućnost primanja informacija o obračunu i računa u elektroničkom obliku te da na zahtjev dobiju jasno i razumljivo objašnjenje o tome kako je izrađen njihov račun, posebno ako se računi ne temelje na stvarnoj potrošnji;

(c) osiguravaju da svi konačni korisnici u skladu s Prilogom VII. točkom 3. uz račun prime primjerene informacije o stvarnoj potrošnji;

- (d) mogu na zahtjev krajnjeg kupca propisati da se pružanje informacija o obračunu ne smatra zahtjevom za plaćanje. U takvim slučajevima države članice osiguravaju fleksibilne aranžmane za stvarno plaćanje.”;
- (9) članak 11. mijenja se kako slijedi:
 - (a) naslov se zamjenjuje sljedećim:
„Troškovi pristupa informacijama o mjerenju i obračunu za plin”;
 - (b) stavak 2. briše se;
- (10) umeće se sljedeći članak 11.a:

„Članak 11.a

Troškovi pristupa informacijama o mjerenju i obračunu za grijanje i hlađenje

- 1. Države članice osiguravaju da krajnji kupci sve svoje račune i informacije o obračunu potrošnje energije dobivaju besplatno te da podacima o svojoj potrošnji mogu pristupiti besplatno i na odgovarajući način.
- 2. Neovisno o stavku 1. troškovi informacija o obračunu individualne potrošnje grijanja, hlađenja i tople vode u zgradama s više stanova raspodjeljuju se na neprofitnoj osnovi u skladu s člankom 9.a stavkom 2. Troškovi proizišli iz dodjele tog zadatka trećoj osobi, kao što je pružatelj usluga ili lokalni dobavljač energije, a koji obuhvaćaju mjerenje, raspodjelu i obračun stvarne individualne potrošnje u tim zgradama mogu se prenijeti na krajnje korisnike u mjeri u kojoj su takvi troškovi opravdani.”;
- (11) članak 15. mijenja se kako slijedi:
 - (a) stavak 5. mijenja se kako slijedi:
 - i. prvi i drugi podstavak brišu se;
 - ii. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:
„Operatori prijenosnih sustava i operatori distribucijskih sustava ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Prilogu XII.”;
 - (b) stavak 8. briše se;
- (12) u članku 23. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:
„2. Ovlasti za donošenje delegiranih akata iz članka 22. Komisiji se dodjeljuju na rok od pet godina od 4. prosinca 2017. Komisija sastavlja izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije završetka navedenog petogodišnjeg razdoblja. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće usprotive tom produljenju najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.”;
- (13) u članku 24. dodaje se sljedeći stavak 12.:
„12. Komisija procjenjuje provedbu ove Direktive najkasnije do 28. veljače 2024. i svakih pet godina nakon toga te podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Tom se izvješću prema potrebi prilažu prijedlozi za daljnje mjere.”;
- (14) prilozi se izmjenjuju u skladu s Prilogom ovoj Direktivi.

Članak 2.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do **XXXX** [*molimo umetnuti datum 12 mjeseci od dana stupanja na snagu*]. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik